

הזכרת ובקשת גשמים

בבלי תענית ב' ע"א, ע"ב

אמר רבי יוחנן: שלשה מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן: מפתח של גשמים, מפתח של חיה (=יולדת), ומפתח של תחיית המתים.

מפתח של גשמים, דכתיב: (דברים כח יב) "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצך בעתו" מפתח של חיה מנין? דכתיב: (בראשית ל כב) "ויזכר אלקים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה" מפתח של תחיית המתים מנין? דכתיב (יחזקאל לז, יג) "וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם עמי" במערבא אמרי (=בארץ ישראל אמרו) אף מפתח של פרנסה דכתיב (תהלים קמה, טז) "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון"

שאלות לעיון ולדיון:

← מה המשותף לשלושת הדברים המוזכרים במדרש?

← מה מבטא הדימוי של המפתח?

(בקיטור הבא תוכלו למצוא הסבר מעמיק ויפה על שלושת המפתחות:

<http://www.yeshiva.org.il/midrash/shiur.asp?id=3574>)

מדרש רבה דברים פרשת כי תבוא

"יפתח ה' לך את-אוצרו הטוב את-השמים לתת מטר-ארצך בעתו וילברך את-כל-מעשה ידך" (דברים כח יב)

ראה כמה גדול ירידת גשמים.

רב יהודה בר יחזקאל בשעה שהיה רואה את הגשמים יורדים היה מברך: יתפאר ויתגדל ויתברך שמו של מי שאמר והיה העולם, שהוא ממנה אלף אלפים ורבי רבבות של מלאכים על כל טפה וטפה שיורדת מכאן ועד הרקיע מהלך ת"ק שנה והגשמים יורדין ואין טפה מתערבת בחברתה.

ה. כעת נלמד את המשניות ממסכת תענית. לאחר הבנת הפשט שלהן, ננסה להבין את התהליך המתואר בהן- מדוע עוברים שבועיים בין התחלת הזכרת הגשמים לתחילת בקשתם?

מסכת תענית פרק א' משנה א'

מאימתי מזכירין גבורות גשמים?

רבי אליעזר אומר: מיום טוב הראשון של הקג.

רבי יהושע אומר: מיום טוב האחרון של הקג.

אמר לו רבי יהושע: הואיל ואין הגשמים אלא סימן קללה בקג, למה מזכיר?

אמר לו רבי אליעזר: אף אני לא אמרתי לשאול,

אלא להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם, בעונתו.

אמר לו: אם כן, לעולם יהא מזכיר.

מסכת תענית פרק א' משנה ג'

בשלישה במרחשון שואלין את הגשמים.

רבן גמליאל אומר: בשבעה בו, חמשה עשר יום אחר הקג,

כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת

